

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələlərə üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
“ ” 2025-ci il

Fənn sillabusu:

İxtisas: 7007001 - Aqranomluq. İxtisaslaşma: Kənd təsərrüfatı bitkilərinin biotexnologiyası

Kodu: MUMF - 01

İxtisas: 7007001 - Aqranomluq. İxtisaslaşma: Kənd təsərrüfatı bitkilərinin seleksiyası və toxumçuluğu

Kodu: MUMF - 02

İxtisas: 7007008 - Torpaqşünaslıq və aqrokimya. İxtisaslaşma: Torpaqşünaslıq

Kodu: MUMF - 02

İxtisas: 7007008 - Torpaqşünaslıq və aqrokimya. İxtisaslaşma: Aqrokimya və torpaq münbitliyinin idarə olunması.

Kodu: MUMF - 03

Fakültə: “Aqrar və mühəndislik”

Kafedra: “Aqrar elmləri”

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: “Tədqiqat seminarı”(Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 12.04.2018-ci il. F-249 sayılı əmri ilə qrif verilmişdir.)

Tədris ili: I (2025-2026)

Semestr: I

Tədris yükü: Cəmi – 180 saat. Auditoriyadan kənar 150 saat; Auditoriya saatı – 30 (15 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Auditoriya №

Saat: III gün 4 saat müəhazirə, 5 saat laboratoriya ; V gün 4-5-ci saat müəhazirə

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: dos. Abdullayev Fərman Muxtar oğlu,

Məsləhət günləri və saati: III gün, Saat 12⁰⁰-14.⁰⁰

E-mail ünvanı: farman-a@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küçəsi 170 a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Hüseynzadə R. Magistr dissertasiyası – Yazılış qaydası metodikası, tərtibi, müdafiəsi (Metodiki vəsait). Azərbaycan Müəllimləri İnstitutu, Bakı, 2009. – 102 s
2. "Patent haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının Qanunu (29 may 2012-ci il) // Azərbaycan. – 2012. 12 iyul. – № 152. – S. 6.
3. Васильева Е.Н. Методика написания научной работы: Учебное пособие. Казань: Институт истории им. Ш. Марджани АН РТ; изд-во «ЯЗ», 2015. – 155 с
4. Саврушева М. Философия науки и техники. Учебное пособие для магистрантов. Омск, 2013. – 120 с.
5. Пивоев В. М. Методология и методика научного исследования: Учебное пособие. Изд. 2-е, перераб. и доп. — Петрозаводск: Изд-во ПетрГУ, 2006. — 100 с.
6. Долгова Н.В. Мотивация научно-исследовательской деятельности студентов//Вестник молодых ученых № 01. Сборник научных работ. Горно-Алтайск: РИО ГАГУ, 2004 г.
7. Усачева И.В. Методика поиска научной литературы, чтения и составления обзора по теме исследования. – М., 1980. –37 с.
8. Theisen M-R. Wissenschaftliches Arbeiten: Erfolgreich bei Bachelor- und Masterarbeit Taschenbuch – Verlag: Vahlen; Auflage: 16., vollständig überarbeitete Auflage, 2013, 311 S.

9. İnternet resursları (www.agro.gov.az, www.eco.gov.az və s.)

IV.Prerekvizitlər:Fənnin tədrisi üçün öncədən “Meyvə və subtropik bitkiləri, tərəvəz və üzümçülüğün əsasları (Üzümçülüğün əsasları)-2”, fənninin tədrisi vacibdir.

V.Korekvizitlər:Bu fənnin tədrisi ilə/eyni vaxta başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Hazırda əhalinin ərzaq təminatının ödənilməsində problemlərin mövcud olması və onun gələcəkdə daha çox artacağı etimalı nəzərə alındığına görə, aqrar sahənin inkişaf dərəcəsi hər bir ölkənin iqtisadiyyatının və əhalinin yaşayış səviyyəsinin əsas göstəricisi sayılır və bəzi halda o, ən qabaqcıl cəbhə adlandırılaraq, müdafiyyə sistemi ilə eyni əhəmiyyətli sahə kimi dəyərləndirilərək, dövlət siyasətinə vacib prioriteti hesab edilir.

Aqrar istehsalın artırılması elmi texniki nailiyyətlərin və mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi ilə yanaşı, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasından keçir. Bu isə ümumən kənd təsərrüfatı elmlərinin ana xəttini təşkil edən əkinçiliyin inkişafı ilə əlaqədardır.

Müasir meyvəçilik elmi təbiət elmlərinin əsas qanunauyğunluqlarını nəzərə almaqla, müasir intensiv bağların tələblərinə uyğun bağların salınmasını tələb edir.

Tədqiqat seminarı fənni aqrar təhsil müəssisələrində aqronomluq istiqamətli ixtisaslar üzrə magistrlərin hazırlığında əsas fənn kimi tədris olunur. Fənnin tərkibinə aşağıdakı əsas bölmələr daxildir:

Fənnin tədrisində məqsəd: - Təhsil zamanı tələbə dərəcələri ixtisasla bağlı elmi və praktiki tapşırıqları elmi metodların köməyi ilə araşdırmaq və yeni bilikləri əldə etmək qabiliyyətini sübut etməlidir. Təhsili yekunlaşdıran buraxılış işlərində (bakalavr və magistr dissertasiya işləri) bu özünü daha aydın şəkildə biruzə verir. Doktoranturada elmi fəaliyyət ali təhsil pilləsində əldə olunan elmi metodlara əsaslanır və onun bu və ya digər sahə üzrə genişləndirilməsindən ibarətdir. Tələbə, həmçinin gələcək tədqiqatçı öz fəaliyyəti zamanı elmi işlərin tərtibi, icrası və sənədləşdirilməsi ilə məşğul olur. Dissertasiya və digər yekun elmi işlərin hazırlanmasında əsas məqsəd tələbənin, eləcə də tədqiqatçının qoyulmuş problemi verilmiş vaxt çərçivəsində elmi metodların köməyi ilə həll etmək qabiliyyətini üzə çıxarmaqdan ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində , 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviuma görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilə bilər..

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal – tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;

9 bal – tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər;

8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

7 bal – tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;

6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür;

5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var;

4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhflərə yol verir;

3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;

0 bal – tələbənin suala cavabı yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən aşağı olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

Bal	Qiymət	
	Sözlə	Hərflə
91 - 100 bal	əla	A
81 - 90 bal	çox yaxşı	B
71 - 80 bal	yaxşı	C
61 - 70 bal	kafi	D
51 - 60 bal	qənaətbəxş	E
51 – baldan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

Təqvim planı: Mühazirə 15 saat, laboratoriya 15 saat. Cəmi 30 saat

Nö	Mühazirə mövzuları	Mühazirə	Tarix
1	Mövzu-1: Elmi-tədqiqat işlərinin fəlsəfəsi Plan: 1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu 2. Elmi-tədqiqat seminarının strukturu və mərhələləri 3. Tədqiqatın elmi metodları 4. Tədqiqatın metodologiyası Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 3, 4]	2	
2	Mövzu-2: Elmi-tədqiqat prosesinin məntiqi quruluşu Plan: 1. Faktların toplanması 2. Elmi problemin qoyulması 3. Elmi hipotezin əsaslandırılması 4. Nəzəriyyənin elmi-tədqiqatdakı rolu Ədəbiyyat və mənbə: [1, 6, 8]	2	
3	Mövzu-3: Mövzunun seçilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin planlanması Plan: 1. Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması 2. Elmi-tədqiqat işinin refleksiv fazası 3. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri 4. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması 5. Tamamlanmış elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliliyi Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 6, 9]	2	
4	Mövzu-4: Elmi işlərin tərtibinə dair ümumi anlayışlar Plan: 1. Elmi işin mərhələləri 2. Elmi işin məqsədi 3. Təhsil və elmi-tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər Ədəbiyyat və mənbə: [1, 2, 3]	2	
5	Mövzu-5: Tədqiqat işləri üçün ədəbiyyatların axtarılması Plan: 1. Elmi ədəbiyyatların növləri və axtarış yerləri 2. İnformasiya axtarış strategiyası 3. Elmi ədəbiyyat mənbələri 4. Kitabxana kataloqları 5. Ədəbiyyatın növləri 6. Ədəbiyyatın seçilməsi 7. Ədəbiyyatla işləmə Ədəbiyyat və mənbə: [2, 3, 6]	2	

6	Mövzu-6: Tədqiqat işinin əlyazmasının hazırlanması Plan: 1. Elmi işlərin yazılmasında ümumi tələblər 2. Elmi işin strukturunun işlənməsi 3. Elmi işin əsas hissəsinin tərtibi 4. İnternet materiallarından sitatların gətirilməsi Ədəbiyyat və mənbə: [1, 3, 2, 7]	2	
7	Mövzu-7: Elmi işlərin nəticələrinin prezentasiyası Plan: 1. Ritorika haqqında 2. Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər 3. Şifahi prezentasiyanın elementləri 4. Köməkçi vasitələrdən istifadə 5. Elmi posterlərin tərtibi 6. Çıxış zamanı davranış qaydaları Ədəbiyyat və mənbə: [4, 6, 8]	2	
8	Mövzu-8: Elmi cəmiyyətin etik qaydalarının pozulması Plan: 1. Elmi etikaya riayət 2. Müəlliflik hüququnun pozulması 3. Plagiat Ədəbiyyat və mənbə: [2, 4, 6, 9]	1	
	Cəmi:	15 s.	

№	Laboratoriya tədqiqat seminarı	Saat
1	Elmi–tədqiqat seminarının strukturu və mərhələlərini öyrənmək	2
2	Elmi hipotezin əsaslandırılması, nəzəriyyənin elmi–tədqiqatdakı rolu	2
3	Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması, tamamlanmış elmi–tədqiqat işlərin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi	2
4	Təhsil və elmi–tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər	2
5	İnformasiya axtarış strategiyası, elmi ədəbiyyat mənbələri	2
6	Elmi işlərin yazılmasında ümumi tələblər, elmi işin strukturunun işlənməsi	2
7	Şifahi prezentasiyaya qoyulan tələblər, şifahi prezentasiyanın elementləri	2
8	Elmi posterlərin tərtibi	1
	Cəmi:	15 s.

X. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

“Meyvəçilik” fənnini mənimsəməklə, meyvəçiliyin əhəmiyyəti, tarixi, inkişafı və meyvəçilik sistemlərinin zonal xüsusiyyəti, dünya ölkələrində intensiv meyvəçilik sistemləri, habelə müasir və intensiv bağçılıq sistemləri üzrə nəzəri və praktik əsasları müəyyənləşdirmək asanlaşır.

XI.Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu
2. Elmi–tədqiqat seminarının strukturu və mərhələləri
3. Tədqiqatın elmi metodları
4. Tədqiqatın metodologiyası
5. Faktların toplanması
6. Elmi problemin qoyulması

7. Elmi hipotezin əsaslandırılması
8. Nəzəriyyənin elmi–tədqiqatdakı rolu
9. Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması
10. Elmi–tədqiqat işinin refleksiv fazası

II Kollektiv sualları:

1. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri
2. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması
3. Tamamlanmış elmi–tədqiqat işlərin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi
4. Elmi işin mərhələləri
5. Elmi işin məqsədi
6. Təhsil və elmi–tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər
7. Elmi ədəbiyyatların növləri və axtarış yerləri
8. İnformasiya axtarış strategiyası
9. Elmi ədəbiyyat mənbələri
10. Kitabxana kataloqları

XII. İmtahan sualları:

--blok 1 --

1. Cəmiyyətin inkişafında elmin rolu
2. Elmi–tədqiqat seminarının strukturu və mərhələləri
3. Elmi fəaliyyətin araşdırılan komponentləri və onun strukturu
4. Tədqiqatın elmi metodları
5. Empirik tədqiqat metodları
6. Nəzəri (əqli) modelləşdirmə
7. Tədqiqatın metodologiyası
8. Faktların toplanması

--blok 2 --

9. Elmi problemin qoyulması
10. Problemin qoyulmasından öncə ilkin tədqiqatların aparılmasına olan ehtiyac
11. Elmi hipotezin əsaslandırılması
12. Elmi nəzəriyyənin elementləri
13. Nəzəriyyənin elmi–tədqiqatdakı rolu
14. Elmi nəzəriyyədə vacib tələblər
15. Mövzunun işlənməsində qoyulan konkret tapşırıq
16. Mövzunun seçilməsi və tədqiqat işlərinin hazırlanması

--blok 3 --

17. Elmi–tədqiqat işinin refleksiv fazası
18. Elmi–tədqiqat işlərinin planlanması
19. Elmi fəaliyyətin xüsusiyyətləri
20. Texniki və intellektual yaradıcılığın hüquqi qorunması
21. Tamamlanmış elmi–tədqiqat işlərin nəticələrinin tətbiqi və səmərəliyi
22. Elmi işin mərhələləri
23. Elmi işin məqsədi
24. Mövzunun seçilməsi

--blok 4 --

25. Təhsil və elmi–tədqiqat proseslərinə təsir edən psixoloji amillər
26. Elmi ədəbiyyatların növləri və axtarış yerləri

27. İş planının dəqiqləşdirilməsi və toplanmış materialın qiymətləndirilməsi
28. İnformasiya axtarış strategiyası
29. Elmi ədəbiyyat mənbələri
30. Kitabxana kataloqları
31. Elmi ədəbiyyatın növləri
32. Elmi ədəbiyyatın seçilməsi

--blok 5 --

33. Elmi ədəbiyyatla işləmə qaydası
34. Elmi işlərin yazılmasında ümumi tələblər
35. Elmi işin strukturunun işlənməsi
36. Elmi işin əsas hissəsinin tərtibi
37. İnternet materiallarından sitatların gətirilməsi
38. Elmi etikaya riayət
39. Müəlliflik hüququnun pozulması
40. Plagiat

“Tədqiqat seminarı” fənninin sillabusu 7007001 – Aqraromluq **ixtisası** - Kənd təsərrüfatı bitkilərinin biotexnologiyası **ixtisaslaşmasının**; 7007001 - Aqraromluq **ixtisası** - Kənd təsərrüfatı bitkilərinin seleksiyası və toxumçuluğu **ixtisaslaşmasının**; 7007008 - Torpaqşünaslıq və aqrokimya **ixtisası** - Torpaqşünaslıq **ixtisaslaşmasının**; 7007008 - Torpaqşünaslıq və aqrokimya **ixtisası** - Aqrokimya və torpaq münbitliyinin idarə olunması **ixtisaslaşmasının** tədris planları və fənn proqramları əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 01)

Fənn müəllimi:

dos. F.M.Abdullayev

Kafedra müdiri:

dos. İ.C.Kərimov